

Šofer povozil voznika. Avtomobil iz Belovara je vozil kurnike iz Maribora proti Ptuj. V vasi Skorba je srečal tovorni avto posestnika Martina Kokola, ki je peljal proti Ptuj gnoj ter šel poleg živine. Pri smuku mimo voznika je zadel avtomobil ob Kokola, ga podrli na tla in brezvestni šofer je pustil težko poškodovanega v nezavesti na cesti. Preiskava je dognala številko avtomobila.

Uboj pred sodniki. Dne 19. avgusta proti večeru se je zgodil v Orehovem vrhu pri Radgoni krvav dogodek, kojega smrtna žrtev je postal studenčni delavec Ivan Vogrin. Vogrin in 66letni viničar Leopold Jaušovec sta se sporekla in spoprijela. Jaušovec je zgrabil gnojne vile in je z njimi zabodel na smrt svojega nasprotnika. Mariborsko sodišče je obsodilo dne 30. novembra Jaušoveca na triletno robijo.

Velik požar na sredini Celja. Dne 3. decembra, krog pol pete ure popoldne, je izbruhnil iznenada požar v gospodarstvih poslopih opatiije. Celjani so bili ob času ognja zbrani v farni cerkvi, kjer so se vršile zaključne pobožnosti izpostavljenja presv. Rešnjega Telesa. Trem gasilnim društvom je uspelo, da so preprečila največjo nesrečo. Pogorela so vsa gospodarska poslopja, krma, drva ter premog. Škoda znaša 100 tisoč Din in je le delno krita z zavarovalnino. O vzroku požara še ni prav nič znanega. Gasilci so bili zaposleni na mestu požara do 9. ure zvečer.

Vlomilci obiskali občinsko pisarno. Še neodkriti vlomilci so obiskali v no-

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 8 Din.

či od 25. na 26. nov. občinsko pisarno na Veliki Pirešici. Odnegli so 531 Din gotovine ter kolo. Iz miznice tajnika so pobrali znamke ter koleke in vse prebrskali ter premetali, stikajoč za denarjem.

Vlomilec odnesel drobiž. S sekiro je bilo vlomljeno v pisarno avtobusnega podjetja v Kamniku. Vlomilec je odnesel drobiža za 1300 Din in vzel seboj tudi sekiro, katero so našli pozneje v neki drvarnici.

Prav oprano - ostane dolgo kakor novo

Rajši kakor da perilo krtačite in menceate, ga kuhajte 15 minut. Na milijone kisikovih mehurčkov, ki se jih razvije v raztopini Schichtovega Radiona, požene milno peno skozi tkanino, ne da bi ji kaj škodovalo. Tako operete perilo hitro, lepo in prizanesljivo, če redno uporabljate Schichtov Radion.

Žuželke kot industrijski delavci.

V Hoboken pri Nju-Jorku izdelujejo posebno fine ter natančne aparate za merjenje. Poprej so uporabljali pri teh napravah človeške lase, za tem kolikor mogoče tanke niti iz platina in danes prede te niti 200 pajkov. Industrijsko zaposleni pajki so izredno požrešni. Za zajutrek požrejo 4krat, za popoldne 9krat in za večerjo 13krat toliko, kolikor tehtajo.

Kakor znano, si dela osa svoje gnezdo na ta način, da zgrize dele lesa in jih spremeni v lastno slino v nekak papir. Ta postopek os je opazoval v svojem poslopiju nemški tka-

Pavel Keller:

18. nadaljevanje.

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Ko smo šli domov, smo prišli mimo hiše, kjer je stanovala Šipčeva Lizika. Zagledali smo deklico, kako je stala na vrtu in se ozirala okrog. Slikar je rekel:

»Oh, tamle pa je gospodična Šipčeva. Le skočil bom hitro čez travnik do nje, da ji povem, kdaj naj zopet pride k slikanju.«

Hitel je čez travnik, ki je bil osvetljen z mesečino; ko pa ga je dekle videla prihajati, je stekla proti hiši in zaloputnila vrata za seboj.

»Zamerila je, ker ni smela biti z nami,« je rekel slikar, ko se je vrnil. »Saj bi tudi nič ne motila družbe; nekaj izobrazbe le ima.«

Nobeden mu ni odgovoril. Tedaj se je slikar pridružil nadučitelju in je šel z njim pred nami. Za njima sta šla Boltežar in gospa nadučiteljeva;

zadnja sva šla Erika in jaz. Dolgo časa sva molče hodila drug poleg drugega; nato je Erika pogledala nazaj proti hiši, v kateri je stanovala Šipčeva Lizika, in je navedla verze znanega pesnika, ki govore o zlomanem srcu, kateremu je bila ugrabljen ljubez.

»Ali merite s temi verzi na Šipčevo Liziko?«

»Da.«

»Lizika vendar ljubi slikarja. Zakaj, če vas smem vprašati, ste ravno vi ubranili, da Lizika ni smela k naši slavnosti in tako priti s slikarjem v družbo?«

Pogledala mi je v oči.

»Lizika ne ljubi slikarja; on je zanjo le smetišče, na katero je vrgla svoje srce, potem ko je bilo izdano.«

»Oh — tako mislite?«

»Mislim, da je ta Lizika, ki je ponosno, čisto dekle, blazno ljubilo žagarjvega sina in ko je tako grdo ravnal z njo, ko jo je pustil na cedilu, ko je — to je zame jasno — v svoji blodni strasti Bianco ubil, okradel rodno hišo in jo zažgal in zbežal na tuje, hoče to dekle, s katerim so ravnali

Utopljenega so našli v strugi Kuraltovega valjčnega mlina v Domžalah 30-letnega slepega Janka Kovača.

Nova zalega nabožnih predmetov je dospela, posebno križev, kipov, slik in podobice itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Velike lesene jasilce za cerkev zelo ugodno na prodaj v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ima pri vas že vsaka hiša Sv. pismo? Ceneje kot po 6 Din, polplatno vezan 8 Din in celoplatno vezan 15 Din pa res ni mogoče zahtevati! Organizirajte naročilo! Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Denarnice za drobiž kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Sadna drevesa v veliki izbiri in po najugodnejših cenah se dobijo pri banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli, pošta Slatina Radenci. Zahtevajte ponudbo! 1105

Predivo in konopljo vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Dr. Josip Benčan, primarij ginekološko-porodniškega oddelka, se je preselil v Cankarjevo ulico 1. 1207

Vzajemna pomoč, reg. pom. blag. Ljubljana, pozivlja vse svoje člane, ki reflektirajo v nadaljno zavarovanje, da predložijo do 15. decembra t. l. vse stare članske izkaznice v zameno, ter da plačajo mesečni prispevek za mesec oktober 1933. 1204

Več kot 100 let že hodi vsako leto med ljudstvo Blasnikova »Velika Pratika«, ki je med narodom najbolj znani in priljubljeni ljudski koledar. Zato jo kupi sleherni leto vsaka družina. Celo stoletje že je ta pratika zvest in veran spremljevalec Slovencev, v dobrih in zlih časih. Dobi se v vseh trgovinah.

Ne držite denar doma, temveč nakupite blago in v slučaju, da istega takoj ne potrebujete, sprejemem denar tudi na račun za poznejši nakup, proti visokimi obrestmi. Stermečki — Celje.

Pri bolečinah, povzročenih vsled prehlajenja, posebno pri bolečinah v hrbtu in pri trganju, je blagodejno drgnjenje s starim domačim sredstvom in kozmetikom, Fellerjevim Elsafluidom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez nadjnih stroškov pri lekarnarju Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341, Savska banovina.

Novi francoski ministrski predsednik C. Chautemps v pogovoru s časnikarji.

Rusija in Japonska.

V Šangaju na Kitajskem izhaja revija »Golos Rossii«, katero izdaja general Diterihs. V številki iz meseca marca t. l. sta dva znamenita članka. Prvi opisuje pod naslovom »Japonija« zgodovino, ljudstvo, finance, armado ter ladijevje Japonske. Drugi članek »O odnošajih Rusije in Japonske« opisuje politične in gospodarske razmere na Japonskem, prinaša več izjav sovjetskih in japonskih državnikov ter članke iz sovjetskih listov. Toda vse to za nas ni pomenljivo. Zanimivo pa je, kako slikajo vojaški poveljniki vojakom daljno-vzhodne rdeče armade japonski imperijalizem (vladoželjnost).

Pred vojaki je na steni velika karta cele vzhodne Azije, Aljaske in Avstralije. Pod karto je napis: Ta karta na-

zorno prikazuje neomejen apetit japonskih imperijalistov, ki sanjajo o »veliki« in o »največji Japoniji«. Kažoč na to karto govori poveljnik vojakom tako le: »Japonska država je na otokih, kateri so razporejeni drug poleg drugega na vzhodu našega Primorja. Do slaboznanih mandžurskih dogodkov je Rusija mejila na Japonsko samo na dveh točkah, in sicer na korejski meji, južno od Posjetskega zaliva, in na otoku Sahalin, ki je po rusko-japonski vojni posredi razmejen.

Vendar pa japonski imperijalisti že davno sanjajo, da bi spremenili japonsko državo iz sedanje v »veliko Japonijo«, ali kakor sami govorijo, v »Daj Nihon Tejkoku«, katera bi obsegala Mandžurijo, naš Daljni vzhod s Kamčatko

Bolgarski kralj Boris odvarja, stoječ na lokomotivi, novo železniško progo, ki bo tvorila najkrajšo zvezo srednje Evrope s Sredozemskim morjem.

tako grdo, svoje zaničevano srce prvemu, ki ji pride naproti, vreči pred noge. In tisti prvi je k nesreči slikar Čresnik, ki je dovolj lahkomišel, da sprejme to žrtev.

O, kako dobro mi je bilo v srcu! Vse strupene muke iz ljubosumja so se razblinile v nič.

»Erika,« sem rekel ganjen; »najbrž hočete zopet biti za angela varuha?«

Rada bi bila Lizikina prijateljica, taka, da bi čula nad njo. Tako, kakor nas je učil naš stari učitelj, o katerem sem vam že pripovedovala nekoč: učiteljica mora biti mladim deklicam v občini zvesta sestra. Toda, gospod Hubert, bojim se, da sem zopet na napačni poti. Vse napačno storim; premlada sem še; najbrž sploh nisem sposobna, da bi bila učiteljica.

»Kako le morete govoriti tako nespametno, gospodična Erika?«

»Saj vendar vidite, kako stvari tekó,« je rekla otožno. »Trudim se, da bi ločila ta dva, ker preti deklici poguba; zato pritegujem tega lahkomišelneža nase — lahko to ni, to morete že verjeti, čeprav je pravi veseljak — govorim z njim o

njegovi umetnosti in o tem, kaj vse lahko doseže; vedno upam, da mu postane pri nas preveč dolgčas in da odpotuje — in kaj sem dosegla? Čresnik ima rad to mojo prijaznost; mislim, da neumežu prija to moje dobrikanje, in vendar hodi za Liziko — Lizika pa — saj to ste videli — je ljubosumna name.«

»Da, gospodična Erika, marsikaj bo že tako. Če je Lizika ljubosumna zaradi slikarja, je izgubljena. Nad ljubosumno žensko ima moški vso moč. — Le mirni ženi nasproti je mož brez moči.«

»Ali tudi vi mislite — da delam napak?«

»Bojim se, Erika, da tokrat delate napak. Plesti usodo drugim ljudem, je strahovito resen opravek. Tudi najboljša volja stori lahko ravno nasprotno, kar je človek hotel. Kdo pa pozna vlakenca dveh duš tako natančno, da ju stke v srečno tkivo, tako da se prilega preprogi usode, s katero je Gospod Bog za vselej ovil to staro zemljo?«

Obstala je in me pogledala.

»Gospod Hubert, vi ste plemenit človek, jaz

lec Keller in se mu je rodila leta 1806 misel: izdelovati papir iz lesa.

Francoski učenjak je postavil pred kletko tičkov posodo s tičjo prehrano. Lepega dne je zapazil, kako mu od naša zrnje iz skodelice cela veriga mravelj. Postavil je posodico na podstavek, katerega je namazal s ptičjim kletjem ali limom. Mravelje so pokazale toliko iznajdljivosti, da so premostile prav kmalu viro. Na klej so nosile tako dolgo zemljo, da je bila ustvarjena pot in roparski pohod je pričel znova.

V Avstraliji tvori kaktus rastlina posebnost nadlogo. Kaktus je spremenil z bujnostjo

tik do Jakutske republike z vso našo morskobaljo.

Karta kaže natanko s črto zaznamovano vse to ozemlje, katero naj bi obsegala »velika Japonija«. Po tem načrtu bi bila Rusija popolnoma odrezana od Tihega morja. Celi Daljni vzhod s Primorjem, z vsem morskim obrežjem in Kamčatko bi padel v japonsko žrelo.

Toda ruski vojaški poveljnik govori dalje: »Na Japonskem so tudi take vroče glave, katere predlagajo, da se ustvari »največja Japonija«. Ta naj bi obsegala Mandžurijo in velik del Kitajske, Avstralijo, Tihomorske otoke, del Aljaske, našo Jakutsko republiko in velik del vzhodne Sibirije, vključivši Irkutsk. Osvojitev Mandžurije je šele prvi korak, za katerim se skriva resna opasnost, da v prvi vrsti napade Rusijo.«

Karta ima zopet z debelo črto zaznamovane vse te kraje »največje Japonije«. Pa ne samo to, na notranji strani črte — torej v načrtu »največje Japonije« — so tudi Filipinski otoki, Nova Gvineja, Holanski sundski otoki Sumatra, Java itd. s polotokom Malaka. Torej tudi Singapur je v načrtu. Imperializem Japonske je torej res nenasitljiv.

Ukrcanje francoskih kaznjencev na Hudičev otok ob zapadni obali Južne Amerike.

V svojo malho želijo pobasati celo vzhodno Azijo z vsemi otoki, Avstralijo in del Amerike.

Sovjeti so bili dolgo časa zaverovani le v marksizem, vse drugo so zanemarljali. Stalin se je svoj čas izjavil, da pljune na Sibirijo. To so gotovo slišali Japonci, zato so s tako predrznostjo zasedli Mandžurijo in zdaj resno grozijo moskovskim marksistom.

Toda ti so se streznili. K marksizmu so prilili nekaj nacionizma. Položaj se je spremenil. In v Moskvi je prevladal vpliv tistih, ki so za odločen nastop proti japonskemu imperializmu. Začele so se vojne priprave. Sibirski železnica je prišla pod vojaško upravo, moštvo so začeli prevažati na Daljni vzhod, ravno tako tudi material vseh vrst.

Armada na Daljnem vzhodu je razdeljena v zapadni in vzhodni del. Zapadni del ima svoje središče v Čiti, kjer se nahaja štab poveljnika Uboreviča, ki se je že leta 1921—1922 boril proti Japoncem in belogardistom.

Vzhodni del rdeče armade ima svoj

V taki kočiji se pelje vsikdar angleški kralj k otvoritvi parlamenta.

in naglostjo rasti: polja, vrtove in pašnike v prave pušcave. Po dolgih poskusih se je osrečilo, da so vzgojili posebno vrsto argentinskih molov, kojih ličinke so največji sovražnik kaktusa. Le samo ličinke tega mola so očistile že tisoče in tisoče kvadratnih kilometrov nekdanj najboljša zemlje od nadloge kaktusa.

Sedmorčki.

V angleški Gujani v Južni Ameriki je poročila neka ženska v Georgetownu sedmorčke. Mati in otročki so vsi zdravi.

Iz zgodovine rokavice.

Mar li ima tudi rokavica svojo zgodovi-

pa sem le neznatna, mlada učiteljica. Ali mi boste odbili, če vas prosim, da mi bodite svetovalec in prijatelj? —

Kako topla majska noč!

Najraje bi jo bil potegnil na moje srce in jo prosil: »Bodi moja! Bodi moja nevesta! Bodi moja žena!«

Toda premagal sem se in le rekel: »Seveda, ljuba Erika, vedno in za vselej vam hočem biti dober prijatelj.«

Dvanajsto poglavje.

Timova usoda. — Naš vaški pismonoša. — Ljubzenska tragedija obeh dvojčkov.

Pri šoli smo se poslovili. Šel sem z Boltežarjem nekoliko poti sam. Rekel sem:

»Gospod Boltežar, danes ste nekaj namignili, da imate nov sum radi Biankinega umora.«

»Nikakršni nov sum ni. Že dolgo imam ta sum, ki se vedno bolj zgoščuje.«

»Ali mi ne marate povedati?«

»Ne.«

Šla sva dalje, govorila o tem in onem in se ločila tam, kjer se dvigne cesta proti moji hiši gori. Ko sem bil storil komaj sto korakov, je zakričal Boltežar za menoj:

»Gospod Hubert!«

Vrnil sem se k njemu.

»Ali mi obljubite, da o tem, kar vam sedajle povem, nikomur ne boste nič pravili, da meni pri nameri, da dobim v roke Biankinega morilca, ne boste ravnali nasproti?«

»Seveda, to vam že obljubim. To se samo ob sebi razume.«

»Lepo. Potem vam kratko in malo povem, kdo je Biankin morilec — vaš Tim!«

»Tim? — Moj sluga Tim?«

»Da. Le ne smejajte se! Ne mislite, da si izmišljam take reči samo iz ljubosumnosti radi dvojčkov pri »Grozdu«, ki mi jih obe skupaj lahko ukradejo — ne, iz svoje zapisnice vam lahko dokažem, da sem si že pet dni po umoru zapisal ime Tim z velikim vprašajem. No, glejte, nisem detektiv, kakor pripovedujejo o njih v pregroznih povestih, uradni predstojnik sem, policijski

tik do Jakutske republike z vso našo morskobaljo.

Karta kaže natanko s črto zaznamovano vse to ozemlje, katero naj bi obsegala »velika Japonija«. Po tem načrtu bi bila Rusija popolnoma odrezana od Tihega morja. Celi Daljni vzhod s Primorjem, z vsem morskim obrežjem in Kamčatko bi padel v japonsko žrelo.

Toda ruski vojaški poveljnik govori dalje: »Na Japonskem so tudi take vroče glave, katere predlagajo, da se ustvari »največja Japonija«. Ta naj bi obsegala Mandžurijo in velik del Kitajske, Avstralijo, Tihomorske otoke, del Aljaske, našo Jakutsko republiko in velik del vzhodne Sibirije, vključivši Irkutsk. Osvojitev Mandžurije je šele prvi korak, za katerim se skriva resna opasnost, da v prvi vrsti napade Rusijo.«

Karta ima zopet z debelo črto zaznamovane vse te kraje »največje Japonije«. Pa ne samo to, na notranji strani črte — torej v načrtu »največje Japonije« — so tudi Filipinski otoki, Nova Gvineja, Holanski sundski otoki Sumatra, Java itd. s polotokom Malaka. Torej tudi Singapur je v načrtu. Imperializem Japonske je torej res nenasitljiv.

Ukrcanje francoskih kaznjencev na Hudičev otok ob zapadni obali Južne Amerike.

V svojo malho želijo pobasati celo vzhodno Azijo z vsemi otoki, Avstralijo in del Amerike.

Sovjeti so bili dolgo časa zaverovani le v marksizem, vse drugo so zanemarljali. Stalin se je svoj čas izjavil, da pljune na Sibirijo. To so gotovo slišali Japonci, zato so s tako predrznostjo zasedli Mandžurijo in zdaj resno grozijo moskovskim marksistom.

Toda ti so se streznili. K marksizmu so prilili nekaj nacionizma. Položaj se je spremenil. In v Moskvi je prevladal vpliv tistih, ki so za odločen nastop proti japonskemu imperializmu. Začele so se vojne priprave. Sibirski železnica je prišla pod vojaško upravo, moštvo so začeli prevažati na Daljni vzhod, ravno tako tudi material vseh vrst.

Armada na Daljnem vzhodu je razdeljena v zapadni in vzhodni del. Zapadni del ima svoje središče v Čiti, kjer se nahaja štab poveljnika Uboreviča, ki se je že leta 1921—1922 boril proti Japoncem in belogardistom.

Vzhodni del rdeče armade ima svoj

V taki kočiji se pelje vsikdar angleški kralj k otvoritvi parlamenta.

in naglostjo rasti: polja, vrtove in pašnike v prave pušcave. Po dolgih poskusih se je osrečilo, da so vzgojili posebno vrsto argentinskih molov, kojih ličinke so največji sovražnik kaktusa. Le samo ličinke tega mola so očistile že tisoče in tisoče kvadratnih kilometrov nekdanj najboljša zemlje od nadloge kaktusa.

Sedmorčki.

V angleški Gujani v Južni Ameriki je poročila neka ženska v Georgetownu sedmorčke. Mati in otročki so vsi zdravi.

Iz zgodovine rokavice.

Mar li ima tudi rokavica svojo zgodovi-

pa sem le neznatna, mlada učiteljica. Ali mi boste odbili, če vas prosim, da mi bodite svetovalec in prijatelj? —

Kako topla majska noč!

Najraje bi jo bil potegnil na moje srce in jo prosil: »Bodi moja! Bodi moja nevesta! Bodi moja žena!«

Toda premagal sem se in le rekel: »Seveda, ljuba Erika, vedno in za vselej vam hočem biti dober prijatelj.«

Dvanajsto poglavje.

Timova usoda. — Naš vaški pismonoša. — Ljubzenska tragedija obeh dvojčk.

Pri šoli smo se poslovili. Šel sem z Boltežarjem nekoliko poti sam. Rekel sem:

»Gospod Boltežar, danes ste nekaj namignili, da imate nov sum radi Biankinega umora.«

»Nikakršni nov sum ni. Že dolgo imam ta sum, ki se vedno bolj zgoščuje.«

»Ali mi ne marate povedati?«

»Ne.«

Šla sva dalje, govorila o tem in onem in se ločila tam, kjer se dvigne cesta proti moji hiši gori. Ko sem bil storil komaj sto korakov, je zakričal Boltežar za menoj:

»Gospod Hubert!«

Vrnil sem se k njemu.

»Ali mi obljubite, da o tem, kar vam sedajle povem, nikomur ne boste nič pravili, da meni pri nameri, da dobim v roke Biankinega morilca, ne boste ravnali nasproti?«

»Seveda, to vam že obljubim. To se samo ob sebi razume.«

»Lepo. Potem vam kratko in malo povem, kdo je Biankin morilec — vaš Tim!«

»Tim? — Moj sluga Tim?«

»Da. Le ne smejajte se! Ne mislite, da si izmišljam take reči samo iz ljubosumnosti radi dvojčk pri »Grozdu«, ki mi jih obe skupaj lahko ukradejo — ne, iz svoje zapisnice vam lahko dokažem, da sem si že pet dni po umoru zapisal ime Tim z velikim vprašajem. No, glejte, nisem detektiv, kakor pripovedujejo o njih v pregroznih povestih, uradni predstojnik sem, policijski

glavni stan v Habarovsku, kjer je štab komandanta Blücherja. Primorje se silno utrjuje, zlasti Vladivostok z otokom, ležečim pred njim. Dostop na ta otok je prepovedan, ker so tu postavljeni topovi težkega kalibra, pripeljeni iz Evrope. Komandant Blücher pogosto prihaja v Vladivostok, da vodi in nadzoruje dela v trdnjavi in pristanišču.

V pristanišču je mnogo podmorskih čolnov, pripeljanih iz evropejske Rusije. Posebno dobro pa je organizirano rusko letalstvo v Primorju. Tega se Japonci najbolj bojijo, ker vedo, da imajo na razpolago zelo dobra letala. Postojanke za letala so v Vladivostoku, v

Habarovsku, v Blagoveščensku in na Sahalinu.

Japonci se seveda tudi pripravljajo na vojsko. So navdušeni in požrtvovalni. A zgago jim delajo njihovi komunisti, katerih so v zadnjem času zaprli okrog 12.000. V Tokiu so vtaknili v ječo 400 dijakov-komunistov. To so pomočniki ruskih sovjetov. Radi tega položaja Japoncev ni rožnat, gospodarska kriza je strašna. Japonci se bodo gotovo trikrat premislili, predno bodo začeli vojsko, posebno še za to, ker sta se v zadnjem času združila njihova glavna nasprotnika Rusija in Zedinjene države Severne Amerike.

A. Kokelj.

žo, da se ti razcvete v lep krščanski značaj.

Vedimo, da človek raste iz bolečin, raste in zori v skrbih in v nadlogah. Vse težave, udarce in bridkosti uporabimo pri zgradbi svojega značaja. Ne popustimo nikdar, tudi ne v najmanjši stvari, ker iz malega raste veliko! Iz majhnega zla — veliko zlo. Iz malega dobrega počasi veliko dobro. Iz majhne izobrazbe potom prosvetnega in vzgojnega dela vedno večja in popolnejša izobrazba in prava krščanska omika. — Krščanstvo, pa tudi njegovi nasprotniki se potegujejo za mladino, da bi jo pridobili za se. Bodimo člani naših katoliških društev in mladinskih zvez, združeni v Kristusu. Saj on sam pravi: Kjer sta dva ali trije zbrani v njegovem imenu, tam je on sredi med njimi.

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnja katoliška zavedna mladina priredi na Marijin praznik dne 8. t. m. v Slomšekovi dvorani pestro akademijo. Na sporedu sta dve lepi igri, govor in par deklamacij. Kamničani, na vas je, da za vzori stremečo mladino podpirate pri njenem delu, da ste vedno z njo. To pa bote najboljšje pokazali, ako bote prireditve posetili res v obilnem številu. Vstopnina je tako znižana, da je vsakdo premore. Torej na svidenje!

Zgornja Poljskava. Po večmesečnem odmoru priredi naše izobraževalno društvo »Skala« na Marijin praznik dne 8. decembra popoldan ob treh v Društvenem domu pri Rečniku nad vse lepo igro Vombergarjevo dramo v treh dejanjih »Vrnitev«. Igra je vzeta iz sedanjega časa in odkriva globoke rane, ki jih je napravila svetovna vojna v družinskem življenju poznejše dobe. Je priznana krasno delo mladega, po svojih novih ljudskih igrah obče poznane pisatelja Jožeta Vombergarja. Prijatelji lepe igre in poštene zabave, domačini in sosede, pridite ta dan v lepem številu. Ne bo vam žal!

Ljutomer. Novo društvo. Ministrstvo prosvete je z odlokom Pov. br. 40291, z dne 30. oktobra odobrilo pravila novega društva »Ljudska čitalnica« v Ljutomeru. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo dne 10. decembra, po osmi sv. maši v dvorani Katoliškega do-

DRUŠTVENE VESTI

Mladini!

(Dopis iz mladinskih vrst iz Dalmacije.)

Na čem vse sloni? Ali ne baš na mladini? Radi tega se neprestano bore dve stranki: Bog in brezbožni svet. — Mladina je tisto drevo, ki raste; na katero stran ga v nežni mladosti nagneš, v tisti smeri bo tudi rastle. Koliko odgovornosti imajo torej vzgojitelji mladine! Težko je vzravnati že večje drevo; še težje je privedi mladino s slabe na pravo pot. Mi smo še mladi; sejmo torej na njivi mladosti, da bomo imeli na starost kaj žeti nam in drugim v dobro. Proti vsemu, kar se protivi našim idealom in našim nazorom, se moramo vztrajno boriti; kajti samo tisti, ki se vztrajno bori, dobi zmago, z zmago pa krono.

Kadar te bijejo neusmiljeni udarci življenja, ne vdaš se jim nemočno, marveč dvigni svoje čelo ter ob težavah in bojih si izbrusi svoj značaj. Ako se bomo ravnali po teh načelih, ne bo treba nikdar reči: moja preteklost je brez radosti, a bodočnost brez nade. A kaj je k

temu predvsem potrebno? Da izpolnimo svoje verske in stanovske dolžnosti. Ako bomo to izpolnjevali, nam ne bo mogel nihče očitati, da smo samo le predmet, s katerim se poigrava življenje.

Pogan Plutarh je nekoč nekega človeka vprašal: »Pred kom bežiš?« — On mu odgovori: »Pred človekom, ki me hoče v hudo zapeljati.« Plutarh reče: »Sramuj se, da on ne beži pred teboj.« — Koliko jih je med nami, katerim bi lahko Plutarh stavil isto vprašanje in dal isti odgovor.

Vidiš-li rožo? Njene korenine ležijo in rastejo v blatu, ali ona sama ni blatna; njena baržunasta rdeča latica je čista kakor rosa. V blatu leži, toda sama ni blatna; raste v prahu, ali sama ni prašna. Hodi tudi ti po zemlji, ali tvoja duša naj ne vdihava duha tega sveta; naj se vzdiguje višje, naj topli žarki tvojih нравnih idealov gojijo ro-

Božič se bliža. Oskrbite si cenena, a lepa darila. V Cirilovih knjigarnah v Mariboru debite po zelo znižanih cenah štiri krasne povseti od Fr. Kolenca. — Kdor kupi vse štiri knjige enkrat, jih dobi za 32 Din. — Pohitite, da ne bo prepozno!

človek z dežele, ki ima to prekleto dolžnost, da pazi, da se ne krši zakon. In tedaj sem si rekel: Kdo le more biti? Stari Grčar? — Izključeno! Tako grdo sumnič lahko le meščan, ki vaščanov ne pozna. Stara Grčarica? Tej bi jaz prav rad prisodil, toda deklica ji je bila vendar za vabo, vir zaslužka. Ne bo šla in ubila svojega najboljšega konja v hlevu! Belčarjev Tonče? Ljubosumen je bil, kakor da bi bil blazen, toda s svojo tatvino je dekleta privezal nase, hotel je potegniti z njo, je torej ne bo ubijal. Na Golobovega pa se tisti večer ni namerila, kar sem trdno dognal.

Tu sem ga prekinil.

»In kaj naj bi — za božjo voljo — napotilo mojega slugo Tima, da žagarju zažge?«

»Čakajte!« je vzkliknil Boltežar. »Saj nikakor ni rečeno, da je tisti človek, ki je ubil Bianco, zažgal tudi pri žagarju, da, jaz trdim, da oba zločinca drug za drugega niti vedela nista. Slučajno se je zgodilo oboje en in isti večer. V neki notranji zvezi je seveda lahko vse skupaj

Toda prepričan sem, da sta to dve dejanji, ki sta neodvisni druga od druge.«

»Te svoje misli morate povedati sodniji, gospod Boltežar.«

»Tega pač ne bom storil! Da mi poreko tam: Kaj pa hoče ta neumni kmet? Sami vendar bolje vemo! Ne — toda sam zase iztikam dalje. Ta reč mi ne da miru. Veste, tudi zaradi starega Grčarja. Svoj živi dan tega človeka nisem mogel trpeti; odkar pa je v zaporu, ga pogrešam.«

»Tima torej mislite — Tima? Gospod Boltežar, to je preveč nenavadna misel.«

»Prav nič nenavadna! Da je bil kakor neumen tisti črni iz bajte na barju za petami, veste. Na večer umora je bil vaš gospod Tim, ki uživa zavidanja vredno svobodo, z doma. Bil je pri »Grozdu«, kjer je najprej dobil strašansko dolgo nos. Tedaj sta bili dvojčki že pametni. Ko je bil odbit, pa je — pijan, kakor sem dognal — odvihral iz gostilne, najbrž proti bajti na barju; srečal je Bianco, ki je bila namenjena k »Grozdu«, najbrž se je v svoji strasti nad deklico spozabil, ona se je branila, morebiti kričala in tedaj

no? Ni natančno dognano, kje in kako je iskati začetek rokavice, dejstvo je, da je že prav dolgo od tedaj, ko si je nataknil človek prvič rokavico na roko. Na spomenikih egipčanskih faraonov so upodobljene rokavice med darovi, katere so prinesli premagani narodi pred faraonov prestol. Praktično so se posluževali rokavice v dobi, ko še niso poznali pri jedi nožev in vilic. Rokavice so si nataknil, če so vživali vroče jedi in so si na ta način očuvali prste na rokah pred opečenjem. Leta 1000 so začeli v Nemčiji nositi svilene rokavice mesto težkih usnjatih. Vitezi so se posluževali roka-

ma. Vse priprave so v teku. Vse prijatelje ljudske prosvete v domači župniji vabimo, da javijo svoj pristop k novemu prosvetnemu društvu in se udeležijo ustanovnega občnega zbora. Slavnostno predavanje o nalogah katoliškega prosvetnega dela bo imel g. profesor dr. Hohnjec iz Maribora. Naši prijatelji iz sosednih župnij prijazno vabljeni.

Ljutomer. Proslavo Brezmadežne smo radi koncerta koroških pevcev preložili letos na nedeljo dne 10. decembra. Mesto običajne akademije vprizorimo letos krasno versko igro: »Sultanova hčerka in dobri vrtinar (Kristus)«, od francoskega pisatelja Geona. Veličina imenovanega oderskega dela ne obstoja v dejanju, saj nastopa samo pet oseb, pa v treh dejanjih, temveč v vsebini vloge princezinje, ki predstavlja iskanje Boga. Še le ob dobrem vrtinarju je srečna, njega vzljubi, z njim hoče v njegovo kraljestvo. Nekaj povsem novega, duhovnega, globoko verskega. Pričakujemo, da bo predstava vžgala, enako kot lansko leto »Sleherneke«. Ne zamudite, domačini in sosedji, prilike duhovnega užitka.

Št. Andraž pri Velenju. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo ima v nedeljo dne 10. decembra, ob treh popoldne, v prostorih društvene knjižnice svoj redni letni občni zbor. Vabljeni vsi člani in drugi naši prijatelji k polnoštevilni udeležbi! — Odbor.

Poljčana. Z veseljem smo sprejeli vest, da je naše Katoliško prosvetno društvo zopet vpostavljeno. Bilo nam je že res dolg čas po dobrem pouku in po poštenem razvedrilu. Kar smo v teh dolgih mesecih zamudili, moramo popraviti in nadaljevati naše delo v duhu prave prosvete. Dobrega čtiva smo pogrešali, ker je bila knjižnica zaprta. A sedaj hvala Bogu imamo zopet knjige. Mladina rada čita in se uči, a tudi starejši radi segajo po lepi in koristni knjigi. Poznati moramo našo književnost, to je lepe povesti in pesmi, pa tudi koristna gospodarske in gospodinjske knjige. V naši knjižnici imamo poleg zabavnih veliko poučnih knjig. Pridite po nje, da vam ne bo dolgčas v dolgih zimskih večerih, in si izobrazite duha in srce. Po večmesečnem odmoru so naši vrli fantje in dekleta vprizorili lepo veseligr »Zameten vlake«. Igrali so krasno. Nastopil je tudi pevski zbor pod vodstvom g. organista Čuka. Vrli fantje in dekleta, ne u-

strašite se dela, le vztrajno naprej po začetni poti!

Brežice. Cerkveni koncert. Tukajšnji mešani pevski in mladinski zbor priredita prihodnjo nedeljo dne 10. t. m., v tukajšnji frančiškanski cerkvi cerkveni koncert, in sicer ob pol 4. uri popoldne. Ves spored koncerta obsega 12 točk. Izmed katerih bo štiri izvajal na orgle g. profesor Matija Tomc iz Št. Vida nad Ljubljano. Višek vsega koncerta pa bo znani 30. psalm »Le v te, Gospod, zaupam še«, ki ga izvajajo vse pevci in godbeniki, s spremljanjem orgel. Nedeljski koncert bo prireditel, kakršne v Brežicah še nismo slišali. Da bo do uspeha popolen, nam jamčijo naši pevci, katere že poznamo iz letošnjih uspešnih nastopov, ter njihov agilni pevovodja g. organist Vlado Lempel. Zato, Brežičani in okoličani, ne zamudite v nedeljo izredne prilike in se odzovite v obilnem številu vabilu prirediteljev!

Iz zgodovine dopisnice in razglednice.

Leta 1865 je imel nemški poštni svetnik Štefan prepire s svojim vinskim trgovcem. Dolgo časa sta si pisarila sem in tja ter na koncu vseh prerekanj bi še bil rad pristavil g. svetnik v zaključnem pismu besede: »Hodite k vragu!« V sveti jezi je zapisal omenjene besede in naenkrat ga je prišla misel: Kaka potrata, za teh par psov uporabiti kar celo pismo! To se mora spremeniti! Pet minut za tem je že bila izumljena dopisnica, po 10 dneh raztolmačena v posebni spomenici javnosti in po treh tednih odklonjena od mednarodnega poštnega odbora.

Edini, ki je pokazal zanimanje za res praktično iznajdbo, je bil avstrijski vrhovni poštni mojster pl. Kolbensteiner. Počakal je še tako dolgo, da je napisal in objavil v dunajskem listu »Neue Fr. Presse« v 26. številki leta 1869 neki dr. Emanuel Hermann iz Celovca članek o narodno gospodarskih koristih in prednostih dopisnice. Dne 1. oktobra istega leta je prišla dopisnica v avstrijski poštni promet.

Razglas.

Ker so se pripetili slučaj, da je bil daljnovid poškodovan vsled nepravilnega podiranja dreves v bližini električnih daljnovidov elektrarne Fala d. d., pozivamo vse posestnike, ki nameravajo podirati visoka drevesa 30 m levo in desno od daljnovidov, da to javijo predhodno 8 dni pisмено ravnateljstvu Elektrarne Fala d. d. v Mariboru.

V slučaju pa, da posestnik ne obvesti elektrarne o nameravanem podiranju dreves in to izvrši brez našega nadzorstva ter bi se pri tem povzročila škoda na daljnovidu, je dotični posestnik v polni meri odgovoren za nastalo škodo. 1203

Elektrarna Fala d. d., Maribor,
Vrazova ulica 2.

Eno leto za tem je sprejela dopisnico tudi Nemčija. Izbruhnila je vojna med Francozi in Nemci leta 1870. Iznajdba dopisnice je bila posebno dobrodošla dopisovanju med bojnim poljem ter zaledjem. Deset milijonov dopisnic je bilo leta 1870 poslanih od nemških vojakov iz Francije v Nemčijo.

Za prvo razglednico gre zahvala nemškemu črkostavcu Švarcu iz Oldenburga. Tatu in tašči je poslal dopisnico, ki je bila za 15. avgust 1870 posebnost. Levo zgoraj v kotu je bil z odtiskom upodobljen trobentač in pod njim 7 vrstic broječa kitica pesmice, katero je hitro zložil sam.

Prva razglednica je bila sprejeta s priznanjem in Švarc jo je hotel izrabiti kot vir lahkega zaslužka. Izgotovil je več vrst s podobami opremljenih dopisnic, ki so romale vse v denar. Na Švicarskem je drug črkostavec pograbil Švarčevo iznajdbo in ustanovil prvo zalogo razglednic. Na teh dopisnicah že vidimo mesta: Zürich, Nürnberg itd.

Monakovski litograf Ludvik Zrenner

vice kot poziv na dvo-boj. Ako je vitez pogljal pred viteza rokavico, je to pomenilo, da bo prišlo med obojema do krvavega obračuna. Plemenite ženske so začele tekom let okrašati rokavice z zelo dragocenimi vezinami, dragulji in so jim skušale dati prijeten vonj z različnimi dišavinami.

V 30 letih 10 milijonov samomorov.

Socijalno - politični odbor Društva narodov je izdal statistiko, iz katere je razvidno, da je izvršilo od 1. januarja 1901 do 31. decembra 1931 10 milijonov oseb samomor. To število je ravno tako visoko kakor žrtev svetovne vojne.

— jo je ubil. Kakor se tasoč in tisočkrat dogajajo take reči na svetu.«

»Ne, gospod Boltežar, Tim je veterinjak z masikatero napako, takih slabih dejanj pa, ki mu jih prisojate vi, ni zmožen. To je izključeno.«

»No, tako le ostanite pri svojih mislih, dokler vam ne dokažem ravno nasprotno. Vsa vas je šla gledat umorjeno Bianco, ko je ležala v gasilnem domu na mrtvaškem odru, le vaš Tim ne; vsa vas je šla k pogrebu, le Tim ne. Zakaj ne? Saj ga sicer človek povsod vidi, kjerkoli se kaj zgodi. Mogel ni, vest ga je grizla; tedaj je bled kakor stena dirjal okrog, kakor mi je pravila Padovka; seveda, neumna ženska misli, da ga je Biankina smrt tako potrla. Da, celo bolan je ležal v postelji cel dan.«

»To je res, Tim je tedaj nekaj dni ležal v postelji. Imel je influenco.«

»Lepa influenza! No, gospod Hubert, jaz bom tega naličkanega podleža razkrinkal. Le zanesite se name.«

Ločila sva se. Samoten sem šel po cesti v kreber. Mesec je svetil, zvezde so se bleščale, v dolini

so sladko peli slavčki. In tukaj sta stala dva moža, ki sta se razgovarjala kakor dva policaja v zatohli stražnici.

Moje misli so se napotile nazaj k Eriki Grubelnik. Tudi ona se ni mogla odtrgati od tega strahotnega dogodka v začetku pomladi. V majniški noči, ko sva sama korakala drug poleg drugega, je mislila na to. Gozd ni mesto, kjer se hitro vse opravi in pozabi. Še čez dvajset let bodo govorili ljudje v tej dolini med gozdovi o Biankini smrti, morebiti ženini z nevesto pri veseli svatbi; morebiti mati s svojimi otroki na izprehodu poletni večer. — —

Ko sem prišel domov, je prišel v mojo sobo Tim. Opazil sem, da je bil zmeden in rekel je potro:

»Milostljivi gospod, sicer moram odpovedati četrto leto prej; toda prosil bi milostljivega gošpoda, da me odpusti iz službe čimprej.«

»Zakaj pa, Tim?«

»Prosim, da bi mi ne bilo treba praviti razlogov. Rad bi skoraj od tod — jutri že!«

»Oho — jutri že!«